

**Maria Szymańska**

**ANDRZEJ KRYŃSKI, EDUKACJA DO POKOJU W TEORII  
I PRAKTYCE SZKOLNEJ**

Edukator, Częstochowa 2004, ss.100.

We współczesnym świecie kluczowymi pojęciami na polu kształcenia ludzi stały się kategorie takie, jak: edukacja, wychowanie, pokój. Zatem, aby przybliżyć te skądinąd oczywiste sprawy kształtujące byt człowieka, będące jednocześnie owocem wychowania, warto przed Czytelnikiem na nowo odkryć zapowiedziane w tytule studium autorstwa ks. prof. dr hab. Andrzeja Kryńskiego. Dzieło to polecić należy każdemu człowiekowi, który obserwuje rosnące coraz bardziej zło, poszerzające swoje kręgi i wymiary. Jednym z głównych pól, na którym owo zło triumfuje jest właśnie naruszenie pokoju, zbytne zaufanie do siły represji, nawet gwałtu z jednoczesnym lekceważeniem metod zwalczania szerzącego się w świecie zła.

Niewątpliwym walorem tej książki jest jej edukacyjny wymiar, uczy bowiem dzieci, młodzież - studentów, dorosłych – nauczycieli i pedagogów krytycznego myślenia oraz służy pomocą w odkrywaniu głębi, znaczenia oraz wymiarów tych bardzo ściśle ze sobą powiązanych pojęć, czyli omawia dogłębnie istotę edukacji dla wychowania do pokoju. Szczególnie dziś, czyli w czasie haniebnego wojny rosyjsko-ukraińskiej, toczącej się bezpośrednio za wschodnią granicą Polski, także niepokoju zwykłych obywateli skazanych na zagrożenia terroryzmu oraz rozlicznych innych realnych zagrożeń, omawiana książka staje się znakomitym źródłem sugestii bardzo przydatnych do snucia własnych refleksji i przemyśleń na temat życia w pokoju. Poprzez pryzmat wyzwania do pokoju zawartego i kontestowanego także w Dobrej Nowinie autor studium mówi, że każdy kto odbierze

dobrze wychowanie, poprzez między innymi edukację do pokoju, staje się realnie aktywnym uczestnikiem świata, w którym tworzona przez niego kultura pokoju we własnym domu, rodzinie, szkole, grupie rówieśniczej, społeczności lokalnej, narodzie oraz między narodami jest wartością uniwersalną i ponadczasową. Wartością bezcenną.

To dobry przykład dzieła wykorzystywanego w szkolnej edukacji do pokoju, w którym kluczowe znaczenie ma wartość, tj. edukacja do pokoju, uznana przez Autora jako podstawa wpływająca na zmianę świadomości wszystkich ludzi, a w szczególności tych, którzy odpowiadają z racji pełnionych misji za budowanie świata, świata bez wojen, ucisku, terroru i łez, świata pokoju.

Autorski pomysł na ciekawe studium o edukacji do pokoju znajduje odzwierciedlenie w strukturze książki, którą wyznaczają związki między teorią i praktyką. Przyjęty układ pozwolił Autorowi na przedstawienie wybranych naukowych koncepcji, ciekawych i różnorodnych teoretycznych ujęć tego samego pojęcia. Ten zamysł stanowi dość wnikliwy, logiczny i autorski opis krytycznej teoretycznej analizy kolejnych części składowych. Dotyczą one:

- pojęć i celów edukacji w kontekście znaczenia pojęcia pokój z próbą wyakcentowania wieloznaczności tego słowa,
- wychowania do pokoju w myśli filozoficznej analizowane w oparciu o wybrane prace wybitnych światowych filozofów w perspektywie historycznej i współczesnej,
- pokoju jako wartości wychowawczej występującej w tradycji pedagogicznej, omawianej w perspektywie poglądów wybranych autorów prezentujących różne punkty widzenia i odniesienia,
- pokoju w dydaktyce szkolnej ze szczególnym wskazaniem na wymowę słów i czynów św. Jana Pawła II oraz papieża Pawła VI,
- wychowania patriotycznego jako gwaranta pokoju.

Wyżej wymieniony układ jest także silnie powiązany z dbałością Autora o logikę i spójność treści i formy tego studium, które stanowi ciekawe źródło usystematyzowania wiedzy oraz rozbudzenia własnej refleksji nad problemami, a przede wszystkim szukania własnej odpowiedzi na sze-

reg pytań, do których serdecznie Autor zaprasza. Stawiając mnóstwo pytań, na które bardzo często nie daje odpowiedzi nawiązuje ciekawy dialog pomiędzy sobą a potencjalnym odbiorcą. Otwiera zatem ciekawe pole do dyskusji. Pokój jest wartością powiązaną bardzo silnie z prawem, obowiązkiem i odpowiedzialnością wszystkich ludzi za toczące się procesy społeczno-kulturowe, w których się uczestniczy, a poczucie pokoju świadczy o wolności człowieka, który w każdym momencie swojego życia ma ponieść odpowiedzialność za swoje działania, w tym za własną aktywność na polu pokoju. Od edukacji wymaga się więc przygotowania człowieka, który winien być wolny w swoich decyzjach i czynach, a więc musi żyć w warunkach wolności i pokoju, który buduje sam oraz we współpracy z innymi.

Rozważania wokół zasadniczych pojęć pedagogicznych, edukacji, edukacji do pokoju, wychowania organizują ciekawą przestrzeń autorskich rozważań. Widać w nich dynamikę i niezwykłą umiejętność wyboru i koncentracji autora na złożoności i wielowymiarowości analizowanych zagadnień. Podjęcie tych zagadnień jest znakomitym przykładem pracy Autora badacza z kategoriami pedagogicznymi, wokół których dziś należy się szczególnie koncentrować, gdyż coraz częściej faktem jest okrutny czas wojen, pozbawiający prawa do życia w pokoju. Zatem, aby edukacja i wychowanie do pokoju nie było pustym tylko frazesem należy właściwie przygotowywać młode pokolenia do odpowiedzialnych ról i rodzajów działań na rzecz pokoju. W edukacji dzieci i młodzieży szczególnie istotne dla określenia zadań wychowawczych jest dobór programu i metod wychowania, które służą do rozwijania poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania prawa dla życia w pokoju. Pomocną w realizacji misji polskiej edukacji do pokoju staje się odkryta na nowo i rekomendowana tu książka autorstwa ks. prof. dr hab. Andrzeja Kryńskiego. Polecam.

*Maria Szymańska*